

EXPUNERE DE MOTIVE

1. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

În România, salariul minim pe economie reprezintă principalul instrument de protecție a lucrătorilor cu venituri reduse. Cu toate acestea, metodologia actuală de stabilire și actualizare a salariului minim nu integrează explicit un indicator social obiectiv care să reflecte necesitățile reale ale vieții cotidiene.

Directiva (UE) 2022/2401 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană stabilește că salariile minime sunt adecvate dacă oferă un nivel de trai decent, iar determinarea costului vieții se poate realiza pe baza unui coș de bunuri și servicii la prețuri reale, stabilit la nivel național. De asemenea, art. 5 alin. (2) lit. a) din Directivă impune ca statele membre să țină cont de puterea de cumpărare a salariilor minime, luând în considerare costul vieții.

România a transpus această directivă prin Legea nr. 283/2024 privind modificarea și completarea unor acte normative pentru stabilirea salariilor minime adecvate. În același timp, Legea nr. 174 din 14 august 2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 217/2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar prevede că „coșul minim de consum pentru un trai decent constituie elementul principal de fundamentare a salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată și a politicii salariale”.

În acest context, se impune armonizarea legislației existente, astfel încât dispozițiile Codului muncii, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 217/2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar și ale Legii nr. 283/2024 să fie pe deplin aliniate și coerente. Armonizarea este necesară pentru a asigura o aplicare unitară și eficientă a normelor care stabilesc metodologia de calcul a salariului minim, în concordanță cu principiile europene privind salariile minime adecvate și cu rolul central al coșului minim de consum pentru un trai decent în fundamentarea acestuia.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTUL PROIECT DE LEGE. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Prezentul proiect de lege are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 – Codul muncii, în sensul introducerii valorii coșului minim de consum pentru un trai decent ca indicator social de referință în stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, alături de alți indicatori, precum puterea de cumpărare a salariului minim, luând în considerare costul vieții, nivelul general al salariilor și distribuția acestora, rata de creștere a salariilor și nivelurile și evoluțiile productivității la nivel național pe termen lung.

Prin proiectul de lege se urmărește consolidarea cadrului juridic privind adecvarea salariilor

minime, în continuarea Legii nr. 283/2024 privind modificarea și completarea unor acte normative pentru stabilirea salariilor minime adecvate, care a realizat transpunerea Directivei (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate. Această modificare este în spiritul Directivei (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate, care recomandă expres utilizarea unui „coș de bunuri și servicii la prețuri reale” pentru evaluarea caracterului adecvat al salariului minim :

”Printre alte instrumente, un coș de bunuri și servicii la prețuri reale stabilite la nivel național poate fi esențial pentru determinarea costului vieții în scopul atingerii unui nivel de trai decent. Pe lângă necesitățile materiale, cum ar fi hrana, îmbrăcămintea și locuințele, ar putea fi luată în considerare și necesitatea de a participa la activități culturale, educaționale și sociale. Este oportun să se ia în considerare stabilirea și actualizarea salariilor minime legale separat de mecanismele de sprijin pentru venit. Statele membre ar trebui să utilizeze indicatori și valori de referință asociate pentru a-și ghida evaluarea gradului de adecvare al salariilor minime legale”.

Astfel, prin introducerea explicită a acestui indicator în Codul muncii, România consolidează coerența legislativă cu principiile europene privind asigurarea unui nivel de trai decent și aplicarea efectivă a dreptului la remunerare echitabilă.

De asemenea, prezenta propunere legislativă are ca scop corectarea și completarea cadrului normativ privind calcularea coșului minim de consum pentru un trai decent, astfel încât acesta să poată fi utilizat efectiv de Institutul Național de Statistică (INS) în determinarea valorii coșului minim de consum pentru un trai decent. Astfel, prin modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 217/2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar , se înlocuiește anexa acesteia, întrucât forma adoptată de Parlament în 2020 (Legea 174/2020) prin care se modifica Ordonanța 217/2000 nu includea elemente valorice și cantitative pentru o parte din produsele și serviciile din componența coșului. Lipsa acestor elemente a făcut imposibilă aplicarea efectivă a legii, întrucât INS a semnalat că trebuie să evalueze și să completeze aceste componente înainte de a putea calcula valoarea reală a coșului minim de consum. Conform precizărilor transmise public de Institutul Național de Statistică, „Legea 174/2020 [...] nu include elemente valorice și, parțial, nici cantitative pentru produsele și serviciile din componența coșului. Astfel, INS trebuie să evalueze elementele componente care lipsesc, atât în ceea ce privește cantitățile, cât și prețurile, să identifice surse de date care să poată oferi informații compatibile, să stabilească metodologia de calcul și să o supună dezbaterii și aprobării Consiliului Statistic Național, conform prevederilor legale.”

Prin urmare, modificarea propusă are rolul de a completa anexa Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 217/2000 cu capitolele și elementele cantitative lipsă pentru a face posibilă calcularea efectivă a coșului minim de consum de către INS. Noua anexă se bazează pe structura elaborată în studiul „Coșul minim de consum lunar pentru un trai decent pentru

populația României” (2018)¹, care definește un coș normativ, centrat pe nevoile reale ale unei familii, nu pe comportamentul actual de consum. Această intervenție legislativă este esențială pentru a permite aplicarea coerentă a Legii privind coșul minim de consum și pentru a asigura corelarea acesteia cu prevederile Codului muncii, astfel încât salariul minim să poată fi raportat la valoarea reală a coșului de consum pentru un trai decent, conform principiilor europene privind salariile minime adecvate.

3. EFECTELE PROIECTULUI DE ACT NORMATIV ASUPRA LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE

Prin prezentul proiect de lege se realizează armonizarea legislației interne și clarificarea aplicării practice a normelor referitoare la coșul minim de consum pentru un trai decent. În forma sa actuală, Legea nr. 174/2020, care modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 217/2000, prevede că „valoarea coșului minim de consum pentru un trai decent reprezintă element fundamental în fundamentarea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată”. Totuși, anexa Legii nr. 174/2020 nu conține toate elementele cantitative necesare pentru ca Institutul Național de Statistică să poată calcula efectiv valoarea coșului minim de consum. În practică, acest lucru a fost semnalat chiar de INS, care a arătat că lipsurile din anexă trebuie completate pentru a permite stabilirea metodologică și statistică a coșului. Modificarea legislativă propusă va face pe deplin posibilă aplicarea prevederilor Legii nr. 174/2020.

Totodată, prin această intervenție, se asigură coerența și armonizarea prevederilor Codului muncii cu cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 217/2000, consolidând astfel cadrul unic de reglementare pentru fundamentarea salariului minim, în conformitate cu principiile de sistematizare legislativă prevăzute de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă.

4. IMPACTUL SOCIO-ECONOMIC

Prezentul proiect de lege va avea drept rezultat creșterea transparenței și predictibilității politicii salariale. Coșul minim de consum pentru un trai decent este un instrument statistic clar, fundamentat pe studii riguroase metodologic. Corelarea salariului minim cu acest indicator permite o politică salarială transparentă, previzibilă și fundamentată economic.

Luarea în considerare a valorii coșului minim lunar de consum pentru un trai decent va avea un impact social pozitiv și va contribui la reducerea sărăciei în muncă și promovarea coeziunii sociale. Directiva (UE) 2022/2041 subliniază importanța salariilor minime adecvate pentru reducerea sărăciei în muncă, precum și pentru promovarea unei convergențe sociale

¹”Coșul minim de consum lunar pentru un trai decent pentru populația României”, ȘTEFAN GUGA (Syndex), ADINA MIHĂILESCU (ICCV), MARCEL SPATARI (Syndex), Septembrie 2018, disponibil la <https://www.iuridice.ro/wp-content/uploads/2018/11/studiul.pdf>

ascendente. În România, un procent semnificativ al angajaților remunerați la salariul minim trăiesc sub pragul de sărăcie, ceea ce impune corelarea salariului minim cu costurile reale ale vieții.

5. CONCLUZII

Prin acest proiect de lege se completează cadrul creat prin Legea nr. 283/2024 și consolidează aplicarea principiilor Directivei (UE) 2022/2041 privind adecvarea salariilor minime.

De asemenea, se asigură unificarea și coerența legislației muncii, prin integrarea coșului minim de consum pentru un trai decent direct în Codul muncii.

Totodată, se consolidează fundamentul social al salariului minim printr-un indicator obiectiv și transparent și se contribuie la asigurarea unui nivel de trai demn pentru toți lucrătorii, în spiritul art. 31 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În numele inițiatorilor,

VICTORIA JORJES, PSD

SILVIA MIHALCEA PSD

ENE CORINA PSD

Simona Ișuta-Oprea

Raluca Trocan

SINONA SPATARU

MARIA - GABRIELA HORGA

TABEL INIȚIATORI

Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	GRĂUR CĂTĂLIN	PSD	
2.	PĂBULAZĂ ZĂRUCU - ADRIAN	PSD	
3.	CARP IONEL	PSD	
4.	ȚUPERCĂUȘ CIPRIAN	PSD	
5.	MĂRGINEAN LUCIAN	PSD	
6.	NICULA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
7.	ȚĂBĂLEA ȚĂBĂLE	PSD	
8.	VLĂDĂN DORIN	PSD	
9.	RUJAN ION CRISTINEL	PSD	
10.	CATANĂ CLAUDIU DANIEL	PSD	
11.	ORBORE CARACULE	PSD	
12.	HUMEZNICU MARIUS	PSD	
13.	MOHAN AVNER GEORGE	PSD	
14.	TĂNĂSESCU ALENA ELENA	PSD	
15.	ȚESURĂ ALEXANDRA	PSD	
16.	BURZATU OANA	PSD	
17.	ȘTĂNĂ IOAN	PSD	
18.	MĂLĂIEȘCU LUCIA	PSD	
19.	BICA ANDRA	PSD	
20.	ȚĂBĂLEA IONEL	PSD	
21.	ȚĂBĂLEA LAURENȚIU CRISTIAN	PSD	
22.	MIHAI DANIELA	PSD	
23.	ȘTĂNĂ FELIX	PSD	

24.	MOISE LORIN	PSD
25.	DUNCA HARIUS	PSD
26.	STĂNESCU. PAUL	P.S.D.
27.	MARILU LIVIO	PSD
28.	GHIGIU ALEXANDRU	PSD
29.	GRINDEANU SORIN	PSD
30.	TOPODESCU ION ALIN	PSD
31.	Neagu Petre Emanuel	PSD
32.	ISAC HARIUS	PSD
33.	Adela Gheorghiu	PSD
34.	PETA-STĂNESCU ELIZA	PSD
35.	CĂMĂRĂȘAN HADIAN	PSD
36.	STOENIER IRENA FLORENTINA	PSD
37.	BORS MARIAN	PSD
38.	BRINCEANU VLAD FLORENTIN	PSD
39.	CONSTANTIN VEDIC SERGIU	PSD
40.	LĂBUSEAN ROMUS	PSD
41.	SAMOILĂ ION	PSD
42.	ADOMNICĂ MIRELA	PSD
43.	LIPĂ EUGENIA	PSD
44.	COTIRET PAUL - CLAUDIU	PSD
45.	Ciuc Liviu Bogdan	PSD
46.	MĂRBĂRIȚ MARIUS	PSD
47.	CHIRILĂ VIRGIL - ALIN	PSD
48.	GOPOR MIRELA	PSD
49.	WEBER MIHAIL	PSD
50.	Angel TILVĂR	PSD
51.	OCTOMIOM CRISTIAN	PNL

52.	Popa Nicolae	PSD
53.	Radu Alexandru	PSD
54.	Ciocanu Bogdan	PSD
55.	Orban Carmen	PSD
56.	Romea Lunge	PSD
57.	Chelot Gheorghe	PSD
58.	Ciocan Simona	PSD
59.	Sandu Veronica	PSD
60.	Prisnuta Valeriu	PSD
61.	Molnau Andrei Gheorghe	PSD
62.	Mos Arina	PNL
63.	Ciobotaru Doros	PNL
64.	Maticescu Mihaela	PSD
65.	Solomon Adrian	PSD
66.	Rinder Ana Maria	PSD
67.	Neata Eugen	PSD
68.	Amet Viorel	PNL
69.	Eucur Arina	PSD
70.	Daru Ambrozie-Renev	USR
71.	Negoi Eugen Remus	USR
72.	Liu Stolica	USR
73.	Sipos Sorin Gheorghe	USR

74.	PAUN CYNTHIA	USR	
75.	CRISTIAN GHINEA	USR	
76.	KONAR AGOTA	UNMR	
77.			
78.			
79.			
80.			
81.			
82.			
83.			
84.			
85.			
86.			
87.			
88.			
89.			
90.			
91.			
92.			
93.			
94.			
95.			